

Iščemo karantenske in druge gozdu nevarne organizme

Brezov krasnik (*Agrilus anxius*)

Dr. Maarten de Groot in prof. dr. Dušan Jurc,
Oddelek za varstvo gozdov, Gozdarski inštitut Slovenije (maarten.degroot@gozdis.si)

Brezov krasnik

LATINSKO IME

Agrilus anxius Gory, 1841

RAZŠIRJENOST

Severna Amerika (ZDA in Kanada). V Sloveniji ga še nismo našli.

GOSTITELJI

Breze (*Betula* spp.)

OPIS

Odrasli hrošči so kovinsko bakreno-bronaste barve, dolgi od 7 do 12 mm (slika 1). Življenjski krog traja eno ali dve leti, odvisno od podnebnih razmer. Samica odloži do 75 jajčec posamično ali v skupinah v razpoke skorje gostiteljskih dreves. Ličinke so bele in na koncu razvoja dolge od 8 do 20 mm (slika 2). Prehranjujejo se v notranjem delu skorje in v kambiju, s čimer poškodujejo drevo. Ličinke med prehranjevanjem oblikujejo rove, ki so dolgi od 25 do 125 cm, značilno serpentinasto zaviti in napolnjeni s trdno zbito črvino. Če ima gostitelj tanko skorjo, je potek rogov opazen na skorji (slika 3). V začetku razvoja ličink so rovi ozki, z njihovo rastjo pa vedno širši. Brezov krasnik prezimi kot ličinka in se zabubi v aprilu ali maju. Bubilnica je v lesu tik pod kambijem (slika 4). Izhodne odprtine hroščkov so široke od 3 do 5 mm in imajo značilno obliko velike črke D.

ZNAČILNA ZNAMENJA (SIMPTOMI IN ZNAKI)

- presvetljena krošnja zaradi manjših listov, ki so včasih porumeneli (v celotni krošnji ali omejeno na posamične veje), napadeno drevo odmre (slika 5),
- izhodne odprtine hroščev v skorji v obliki črke D,
- serpentinasto zaviti rovi ličink pod skorjo, napolnjeni z zbito črvino,
- na površini tanke skorje je včasih opazen potek rogov ličink.

VPLIV

Breza ima velik gospodarski in ekološki pomen v evropskih gozdovih, še posebno v severni Evropi, kjer je med najpomembnejšimi gradniki gozdov. V borealnih gozdovih severne Evrope je zelo pomembna za pridobivanje lesa. Breze so pogosto v uporabi tudi kot okrasno drevje v urbanih območjih, kjer imajo pomembno estetsko vlogo.

MOŽNE ZAMENJAVE

Brezovega krasnika je mogoče zamenjati z drugimi vrstami krasnikov (Buprestidae), ki se pojavljajo na brezi. Znanih je namreč več vrst enako velikih kot brezov krasnik in imajo enake izhodne odprtine. Vrste so si zaradi velike spremenljivosti v obarvanosti hroščev zelo podobne tudi po barvi.

DODATNE INFORMACIJE

- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (www.uvhvvr.gov.si)
- Portal o varstvu gozdov (www.zdravgozd.si)

ČE OPAZITE OPISANE SIMPTOME ALI NAJDETE ŠKODLJIVCA, OBVESTITE VSAJ ENEGA IZMED NAŠTETIH NASLOVOV:

(kontaktne podatke najdete tudi na spletni strani www.zdravgozd.si)

Pristojnega fitosanitarnega ali gozdarskega inšpektorja, Gozdarski inštitut Slovenije, Zavod za gozdove Slovenije ali Upravo za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin.

Slika 1: Odrasel brezov krasnik in izhodna odprtina v skorji (foto: Steven Katovich, Colorado State University, Bugwood.org)

Slika 2: Ličinka brezovega krasnika v rovu pod skorjo (foto: Whitney Cranshaw, Colorado State University, Bugwood.org)

Slika 3: Rovi ličink brezovega krasnika so opazni na površini gladke in tanke skorje (foto: Daniel Herms, The Ohio State University, Bugwood.org).

Slika 4: Buba brezovega krasnika v lesu (foto: David G. Nielsen, The Ohio State University, Bugwood.org)

Slika 5: Odmiranje breze je povzročil brezov krasnik (foto: Steven Katovich, USDA Forest Service, Bugwood.org).

Publikacija je nastala v okviru ciljnega raziskovalnega projekta »Razvoj novih metod detekcije, diagnostike in prognoz za tujerodne gozdu škodljive organizme (V4-1439)«, ki ga financirata Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije ter Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

